

Sygn. akt V CZ 57/14

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Marta Romańska

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Agencji Nieruchomości Rolnych przeciwko S. C.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 września 2014 r.,
zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego [...]
z dnia 14 kwietnia 2014 r.,

1) oddała zażalenie;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5 400,- (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny odrzucił, na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., skargę kasacyjną pozwanej od wyroku tego Sądu z dnia 16 października 2013 r. jako nieopłaconą w terminie określonym w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., ponieważ wobec doręczenia jej pełnomocnikowi odpisu postanowienia o oddaleniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w dniu 31 marca 2014 r. termin do uiszczenia opłaty upłynął z dniem 7 kwietnia 2014 r. i do tej daty opłata nie została uiszczona. Wskazał, że nie zachodziły przesłanki do uwzględnienia wniosku skoro pozwana zdecydowała się na zakup gruntów zaciągając kredyt w kwocie 932.000 zł, który spłaca ze środków uzyskiwanych od rodziców. Oceniał sytuację majątkową rodziców powódki i jej samej jako bardzo dobrą z uwagi na deklarowany dochód w kwocie 20.000 zł miesięcznie.

W zażaleniu pozwana, zarzucając naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. i art. 102 ust. 1 u.k.s.c., wniosła o rozpoznanie na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 13 marca 2014 r. w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów sądowych oraz uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca nie kwestionuje, że nie opłaciła opłaty od skargi kasacyjnej w terminie wskazanym w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., a jedynie kwestionuje prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu drugiej Instancji w przedmiocie odmowy zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej. Zakwestionowane postanowienie, jako niezaskarżalne i wobec zgłoszenia wniosku na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., podlega kontroli Sądu Najwyższego w niniejszym postępowaniu zażaleniowym. Ocena zaistnienia przesłanek zawartych w art. 102 ust. 1 u.k.s.c. wymaga analizy możliwości finansowych strony w odniesieniu do wysokości należnej opłaty. Chociaż nie ulega wątpliwości, że z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia opłata jest wysoka, to stanowisko Sądu Apelacyjnego należy uznać za trafne. Pozwana jest studentką farmacji i pozostaje na utrzymaniu rodziców, ale ten fakt samodzielnie nie przesądza o braku możliwości uiszczenia należnych kosztów sądowych. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury jeżeli pełnoletnie dziecko, uczące się i nie posiadające majątku i dochodów, korzysta

z pomocy rodziców jako osób zobowiązanych do jego utrzymania, decydująca jest ich sytuacja majątkowa. Do zakresu ich obowiązku alimentacyjnego można bowiem zaliczyć wyłożenie środków finansowych na prowadzenie procesu. Posiadane przez rodziców pozwanej źródło dochodu (grunt rolny o powierzchni 300 ha) i wskazany dochód w kwocie 20.000 zł miesięcznie nie pozwalają na uznanie, że powódka należy do kategorii osób ubogich a uiszczenie opłaty spowoduje brak lub drastyczne ograniczenie środków na pokrycie bieżących kosztów związanych z jej egzystencją lub jej rodziny. Zgodnie z artykułem 102 ust. 1 u.k.s.c. obowiązek pokrycia kosztów sądowych wyprzedzają jedynie koszty utrzymania strony i jej rodziny, a nie inne zobowiązania, w tym kredytowe. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych jest wyjątkiem od zasady odpłatności postępowania sądowego i stanowi pomoc państwa tylko dla osób najuboższych. Nie jest zatem zasadny zarzut naruszenia art. 102 ust. 1 u.k.s.c., a w konsekwencji zaskarżone postanowienie, wobec nie uiszczenia należnej opłaty, jest prawidłowe.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., o kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygając zgodnie z art. art. 98 § 1 i 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt 7 § 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).